

KIHNU LEHT

VÄLJAANDJA KIHNU VALLAVALITSUS

november 2010 nr. 8 (121)

TÄNA LEHES

Kihnu Veeteed jätkavad vähemalt Munalaiu-Kihnu liinil

Talvisest lennuliiklusest

Esimene konkreetne samm hülgejahi taastamisel

Kandi Kalevist sai „Käli-meestes“ Aadu

Kihnu lasteaia töökorraldusest ja vastus lastevanemate pöördumisele

Uusaastaööl moodustatakse Metsamaal Hülgeselts

Fotod: Marko Kiigajaani erakogu

Kihnu Marko jõudis tantsusaate finaali

Kihnu rahval on eriliselt põhjust „Tantsud tähtedega“ finaalsaadet vaadata ja Kihnu juurtega Marko Kiigajaanile ning Ithaka Maria Rahulale põialt hoida ja neile toetushääli anda.

Marko Kiigajaan tunnistas Kihnu Lehele, et kui ta juba nii kaugele on jõudnud, oleks patuasi öelda, et ta võita ei tahaks. Kuna võidupaari valimine on saatesse helistanud inimeste kätes, on tulemus ettearvamatu.

Marko leiab, et kui eelmisest saatest oleks välja hääletatud Liina Vahter ning lõppsaa-tesse jäänuks nende konkurendiks Nastja, oleks neil rohkem võiduvõimalust. „Sest Ithaka Maria tantsib palju paremini kui Nastja, aga Liina on ka täitsa hea,“ lausus ta.

Ühel korral oldi juba niiöelda noatera peal ning palju väljalangemisest puudu ei jäänud. Marko on nõus, et hea tahtmise ja kõva tööga on võimalik karud ka tantsima panna – hea näide on Nastja, kes on saate jooksul kõvasti edasi arenenud. Kehvemad tantsuoskust saab peita ka koreograafia taha ning kui seaded osavalt teha, siis pole arugi saada, et sammud on aeglasemad,

kui olema peaks. Seda muidugi asjatundmatu silmapaari jaoks, žüriid on raske petta.

„Ants Tael pidi ju isegi kleidi alla nägema,“ naerab Marko. Ka tema enda tantsupartner on saate jooksul kõvasti „kosunud“ – seda muidugi tantsuoskuse poolest. „Algul ta oli natuke puine ega julgenud ilma minuta ühtegi sammu teha, nüüd on tal juba täitsa oma sammud,“ tunnustab õpetaja Ithaka Mariat.

Loe edasi pöördel >>

<<Algus pöördel

Eelmise aasta tantsupartneri Evelin Sepaga võrreldes on Ithaka Maria särtsakam ja emotsionaalsem, aga saade ise mullusest oluliselt ei erine. Eelmisel aastal langes Marko välja 6. saatest ehk jäi paremusjärjestuses neljandaks.

Üheks erinevuseks nimetab Marko, et tänavuses saates osalejad on kõik noored ja enam-vähem ühevannused ning seepärast suheldakse ka saatevälisel ajal.

„Õhtuti pärast trenni istume kuskil ning joomed teed või kohvi ja lobiseme,“ räägib Marko. Kuid ega seda trenni- ning saatevaba aega eriti ei olegi, eelmisel nädalal tegid kõik tantsupaarid iga päev vähemalt viis tundi trenni. „Hullumaja! Minu elu ongi praegu ainult see saade ja trennisaal on teine kodu,“ tunnustab Marko.

Hullumaja! Minu elu ongi praegu ainult see saade ja trennisaal on teine kodu.

Tallinna ülikoolis koreografiat õppiv Marko viimasel ajal eriti kooli pole jõudnud, kodus Pärnus on ta sügise jooksul käinud vaid ühel korral – see oli üllatusvisiit ema sünnipäeval. Kui saade läbi saab, on aega rohkem ning jõulude ning aastavahetuse ajal plaanib ta Kihnu tulla.

Marko ei vaidle vastu tösiasi, et sel aastal tantsusaates suured staarid ei osale, vaid teise suurusjärgu tähed.

„Igal aastal ei ole olümpia-

võitjaid võtta ning poliitikutest ei taheta keskastme tegijaid, vaid ainult tippusid, aga nemad ei tule, sest ei leia aega,“ jutustab Marko.

Tänavu oli osalejaid eriti raske kokku saada, veel septembris enne saate algust oli üks tantsupaar puudu.

Eelmine nädal oligi tantsusaates kõige pingelisem. Kui tavaliselt pole närvitsemist ega tujutsemist ette tulnud, siis viimase saate eel olid tantsijad suure töökoormuse ja väsimuse tõttu mossis ja torssis.

Kuna enne finaalsaadet oli harjutamiseks aega kaks nädalat, ei ole lõpuponnistus Marko sõnul nii hull, sai isegi paar puhkepäeva võtta. Lõpusaates peavad paarid esinema kolme tantsuga neist uena tuleb esitusele *showtants* ning kaks tantsu saavad paarid ise valida.

Nii et 5. detsembril selgub, kas kihnlaste pöidlahoidmisest oli kasu ning kes tantsusaate võitis.

Anu Saare

Talvine lennuliiklus firma, samasugune

Sel nädalal külmemaks muutunud ilm viib mõteted sellele, et ega tali taeva jää ning kaugel pole aeg, mil Kihnu ja mandri vahet saab sõita vaid õhuteed pidi. Sel aastal sõidutab reisijaid uus lennufirma ja uus lennuk.

Tänavu peab Kihnu-Pärnu liinil ühendust maavalitsuse korraldatud riigihanke võitnud Luftverkehr Friesland Harle (LFH), sest senise vedaja AS Avies leping sai läbi ja uuel hankel nad ei osalenud.

LFH esindaja OÜ Avio-Foto juhatuse liige Ülo Melli sõnul on plaanid on nii seatud, et 15. detsembril võiks lennuliiklusega algust teha, kui selleks vajadus tekib. Praegu ehitatakse Pärnu lennujaama Kihnu lennuki jaoks angaari ja lähiajal minnakse seda Saksamaalt ära tooma.

Tegelikult on uus lennuk väliselt samasugune, kui eelmisel aastal Kihnu sõitis - Inglismaal toodetud Britten Norman Islander, erinevus on ainult mootoris. Lennukis on üheksa reisijakohta ning lennukit juhib üks piloot. Melli sõnul tehakse broneeringud siiski kaheksale reisijale, üheksas reisija, kes peab istuma piloodi kõrval, võetakse pardale siis, kui tal on suur mure või vajadus sõita hambaarstile. „Islander lennuki nimes tähendab itaalia keeles saarlast, mis tähendab, et lennuk on toodetud kiiresti selliste lühikeste ja raskestes oludes toimuvate lendude jaoks,“ rääkis Ülo Mell. LFH sooritab regulaarlende

mitmele saarele. Lendude tiheduse poolest on Hollandi väikesaar Wangerooge, kus elab 1600 püsielanikku ning suveperioodil lisandub 6000. Aastas veab LFH 60-65 tuhat reisijat.

Küsimusele, kas ühe piloodiga lennuk on ikka täiesti turvaline, vastas Mell, et täielikult ning vastava loa on andnud Euroopas lennundusega tegelevad institutsioonid. Ta lisas, et ettevõtte on tegutsenud 27 aastat ning seetõttu on ühe lenduriga sõitmise kogemus pikaajaline.

Ainsad põhjused, miks lennud ära võivad jääda, on ilm ja pehme lennurada. Lennufirma eelmise aasta kogemus oli, et Ruhnu liinil jäi tegemata 30 protsenti lendudest, ka eelmisel nädalal oli Ruhnu liinil umbes nädalane lennupaus, sest maanduda ei saanud. Kihnu lennuväljal asuvat kärskatet hindab Mell Ruhnu omast kvaliteetsemaks ja töökindlamaks.

Lendamise suhtes on kõige hullemad mõne plusskraadiga ilmad, mil taevas on enamasti hall ja udune. „Aga

Toimetus

Toimetaja Anu Saare tel 514 5223

Kujundaja Pille Paalam

Väljaandja Kihnu Vallavalitsus

Trükikoda Hansaprint

Tiraazh 250

Kihnu Leht ootab teateid, kaastöid, fotosid, õnnitlusi ja kuulutusi e-posti aadressil kihnuleht@gmail.com ja info@kihnu.ee, samuti võib need tuua Kihnu vallavalitsusse.

s: uus e lennuk

meile meeldib lennata ja me ei otsi põhjust mitte lendamiseks, vaid otsime võimalust lendamiseks," ütles ta.

Kuna lennufirma LFH korraldab samasuguse lennukiga ka Ruhnu reise, loob see lisavõimalusi, et vajadusel saab üks lennuk asendada teist. „Ega lennukile pole peale kirjutatud, et üks on Kihnu ja teine Ruhnu lennuk,“ tähendas Mell.

Milliselt numbrilt lendudele broneeringuid teha saab, Mell veel ei öelnud, aga Kihnus hakkab pileteid müüma endiselt Helje. Üheks variandiks on, et osadel päevadel võtab broneeringud vastu Helje ja osadel päevadel sama inimene, kes Ruhnu lende broneerib.

Pärnu maavalitsuse transpordinõunik Avo Rahu on uue lennufirma suhtes positiivselt meelestatud. „Täiesti usaldusväärne firma ja lennuk, mingit muret ei ole,“ lausus ta. Lepingus on sel talvel 260 regulaarrei sihtpunkti pluss/miinus kümme protsenti vastavalt vajadusele.

Ülo Mell ütles, et loodab Kihnu inimestelt mõistmist ja meeldivat koostööd. „Loodan, et inimesed ei muutu rahutuks, kui lennukid ei välju halva ilmaga graafikujärgselt nagu suurtes rahvusvahelistes lennujaamades,“ lausus ta.

Anu Saare

Esimene konkreetne samm hülgejahi taastamisel

Keskkonnaministeerium saatis 9. novembril kooskõlastusringile jahiseaduse eelnõu, et taastada hülgeküttimise õigus Eestis ning seda eelkõige traditsiooniliste hülgejahi taaselustamise eesmärgil.

See on esimene konkreetsem samm, mis peaks välja viima, et Kihnus taastatakse hülgejaht, mis on mees- tel olnud pikaajaline traditsiooniline tegevusala. Sellel teemal on viimastel aastatel palju räägitud ja vaieldud, kuid konkreetse asjaajamiseni seni jõutud ei olnud.

Nüüd teatas keskkonnaministeerium, et hülgejahi taaselustamist võimaldab hallhüljeste arvukuse mitmekordne tõus viimase kümne aasta jooksul. Ministeeriumi andmetel on hallhüljeste

arv Eestis tõusnud kümne aastaga 1500 isendilt 3700–4000 loomani. Eesti rannikumeres hallhüljestega asustatud 14 puhkealast on praegu kaitsealade reservaadid, sihtkaitsevööndid või püsielupaiga kaitsekorraga tagatud kaitse ja häirimatus 12 puhkealal.

„Hallhüljeste elupaikade hävimise oht on väga väike ja kui see ka tekib, on tegemist juba pöördumatute muutustega kogu Läänemere ökosüsteemis,“ märkis keskkonnaministeerium.

Seejärel ongi ministeerium jahiseaduse eelnõus lisanud suurulukite nimekirja hallhülge.

Eelnõu järgi kehtestab hallhüljeste aastase küttimismahu keskkonnaamet, lähtudes iga-aastase jahiulukite seire andmetest.

Hülgelooaastamise eeskõne-

lejak ja asjaajajaks kujunenud Mare Mätas loodab, et kevadeks on Kihnu mees- tel hülgeload käes ja järgmise suve Merepeol võib hülgelihha pakkuda.

Märtsikuus Kihnu mees- tega kohtumas käinud hülge- uurija ja riigikogu liige Mart Jüssi ütles, et pärast seadu- semuudatust peaksid kihnlased koostama kirjatöö, mis oleks keskendunud hülge- püügitraditsioonidele ja püügiviisidele, mis vanu tra- ditsioone kõige enam mee- nutaks.

Kihnu kooli ajalooõpetaja Toomas Pajula lubas selle töö enda peale võtta.

Jüssi sõnul võib kujuneda kõige suuremaks probleemiks, kuidas leida selline püügiviis, et kütitada ainult hallhülgeid, tegemata viga ühelegi viigerhülgele.

Anu Saare

Kihnu Veeteed jätkavad Munalaiu-Kihnu liinil

Kihnu ja Munalaiu vahet sõidavad ka järgmisel kahel aastal AS Kihnu Veeteede laevad, Kihnu ja Pärnu-Kihnu liinil jätkuvad läbirääkimised vedaja leidmiseks.

Kuna aastavahetusel lõpeb Pärnu maavalitsuse ja AS Kihnu Veeteede vaheline leping, kuulutas maavalitsus välja Kihnu ja mandri vahelise parvlaevaliini riigihanke, milles kvalifitseerus kaks pakkujat: AS Kihnu Veeteed ja OÜ Väinamere Liinid.

Maavalitsuse transpordinõunik Avo Rahu rääkis, et möödunud esmaspäeval (22. novembril) koos istunud komisjon tegi Pärnu maavanemale ettepaneku tunnustada AS Kihnu Veeteede pakkuja parimaks Kihnu-Munalaiu liinil. Maa-

vanem Andres Metsoja kinnitas otsuse.

Kihnu ja Pärnu liinil parima pakkuja leidmine nii lihtsalt ei läinud, komisjon tahab mõlemalt firmalt tehtud pakkumisse täpsustusi ning alustab läbirääkimisi. „Ega midagi otseselt viga ei olnud, aga kõik asjad ei olnud nii üheselt mõistetavad, nagu me seda olek-

sime soovinud ja me tahame selgust, et paremat tulemust saada. Ja loomulikult tahavad paremat tulemust ka kihnlased, kes nende laevadega sõidavad,“ lausus transpordinõunik. Komisjon koguneb taas järgmisel esmaspäeval.

Uue avaliku teenindamise lepingu Kihnu ja mandri vahelise laevaliikluse teenindamiseks sõlmib maavalitsus esialgu aastateks 2011-2012.

„Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium on lubanud, et selleks ajaks valmib Vormsi ja Kihnu jaoks uus jääklassiga laev ja see- ga navigatsiooniaeg piken- eb,“ ütles Rahu. Kui aga uus laev lubatud ajaks valmis ei saa, pikendab maavalitsus tänava sõlmitud lepingut kuni kahe aasta võrra.

Anu Saare

Kihnu lasteaia töökorraldusest ja vanemate pöördumisele

Novembrikuu algul saabub vallavalitsusse lastevanemate pöördumine, kus tunti muret lasteaia töökorralduse muutmise pärast. Kooliga seotud mured on tähtsad ja seetõttu vastan lehe vahendusel.

10. septembril pöördus direktor Heido Pärtel vallavalitsusse, et lahendada kolme õpetaja süsteemi rakendamise tekkinud probleem – alates 13.30 on lapsed ainult ühe kasvataja järelevalve all (vaata tabelit). Probleem tekkis sellest, et tööl on küll kolm inimest, kuid kõik nad on 0,75 koormusega õpetajad. Haridusministri määrus näeb aga ette ka ühe täiskoormusega õpetaja abi ametikoha, kelle ülesandeks on nii laste järele vaadata kui tegeleda tehnilisema tööga.

Kolme õpetaja süsteem ei õigustanud

16. septembril arutasime olukorda kooli direktoriga ning lasteaiaõpetajaga. Selle kohtumise käigus kaardistasin päeva lasteaias, et täpsemalt aru saada, millised on tööruutiinid ja kuidas päev las-

teias kulgeb.

Igal pool Eestis toimivad lasteaia õpetaja ja õpetaja abi süsteemi põhiselt, erandid on harvad. Eelmisel aastal andis vallavalitsus lasteaiale võimaluse proovida kolme õpetaja süsteemi ning kaotada õpetaja abi koht tingimisel, et personalikulud ei kasva, sest reaalselt vajadust süsteemi muutmise järele ei ole olnud. Nüüd on avalduma hakanud algusest peale sisseprogrammeeritud vastuolu – pärastlõunast alates puudub laste üle piisav järelevalve (näiteks kui kasvataja on ühe lapsega WC-s, mida teevad teised lapsed?)

Piiratud on ka võimalused kogu päeva jooksul kvaliteetselt õppetegevust läbi viia. Kolme õpetaja süsteemi puhul on kogu õppetegevus viidud hommikupoolikusse. Üks õpetaja tegeleb konkreetse vanuserühmaga ja teine valvab ülejäänud laste järele. Seejärel vahetuvad vanuserühmad ja jällegi tegeleb teine õpetaja ülejäänutega. Pärast vaikset tundi peab üks õpetaja tegelema kõigiga.

Kahe õpetaja süsteemi puhul on õpetajal võimalik ko-

gu päeva jooksul tegeleda lastega eri vanuserühmadest, sest samal ajal valvab ülejäänud lapsi õpetaja abi. Õpetaja ei pea kõiki tegevusi hommikupoolikusse paigutama. Aga vajadusel, saab ta seda teha ka edaspidi. Päeva teises pooles on õpetajal terve päeva lõpuni oma tegevuste läbiviimisel abiks ka õpetaja abi.

Kolme õpetaja süsteemil on Kihnus veel üks „aga“. Igal asutusel on struktuur, ametikohad ja sellel kohale vastav vastutus ja töötasu. Keegi peab ju ära tegema ka õpetaja abi tööülesanded ning seda tehakse õpetaja vastutustasemelt. Teisalt, ja mis põhiline, ei ole meil täna võimalik võtta lasteaeda nii palju lapsi, et õpetajate metoodiline tegevus saaks täit rakedust. Päevad on küll tööd täis, aga erialase töö kõrval on ka palju tehnilisi asju, millega tegelema ei peaks.

Lasteaed pole ainult mänguplats

Lapsevanemad on kurtunud, et „vana süsteemi kasutuselevõtt oleks tagasimine“. Sellega ei saa ma eelnevast lähtudes paraku nõustu-

da. On pakutud varianti, et palgata päeva viimase poole katmiseks kolmeks tunniks täiendav inimene.

Kui meil on võimalus saada täiesti võrdväärne töökorraldus ilma täiendavad jõudu palkamata, siis mina ei näe, et maksumaksja raha eest peaks poolenisti töötavat süsteemi turgutama.

Ka summad pole väikesed – kolme tunni katmine aastaks läheb maksma 44 000 krooni. Lahenduseta jäävad aga kõik tänased probleemid, mis puudutavad tundide ettevalmistuse koordineerimist ning metoodilise tööga tegelemist. Lasteaed ei ole ju ainult mänguplats. Ning harjutada lapsi veel neljanda inimesega, kes käib ainult mõneks tunniks „valvamas“ pole ka väga mõistlik.

Mina investeeriksin selle summa pigem koolimaja ehitusse. Palun mitte valesti aru saada – haritud lasteaia töötajad on väga väärtuslikud ja me võime olla väga õnnelikud, et meil on selle valdkonnas piisavalt haritud inimesi.

Kaardistatud 16.09.2010		3 ÕPETAJAGA SÜSTEEM		2 ÕPETAJAT JA ÕPETAJA ABI	
Lahtiolekuaeg	Tegevus	õpetaja 1	õpetaja 2	õpetajad	õpetaja abi
8.15	laste saabumine	tööpäeva algus		I õpetaja saabub 8.15	
9.00	söök		tööpäeva algus		õpetaja abi saabub 9.00
9.30-12.00	õppetegevus				
12.00-12.30	söök			II õpetaja saabub 12.15	
12.30	koolieelikud lähevad ära, algab vaikne tund			12.15 kuni 13.30 on tööl 2 õpetajat ja abiõpetaja, kokku 3 inimest. See võimaldab järgmise päeva tegevusi koos planeerida	
12.30-14.00	vaikne tegevus				
13.30		tööle jääb 1 õpetaja	tööpäeva lõpp	I õpetaja lahkub	
14.00	individuaalne töö ja mängud				
16.30	lapsed hakkavad koju minema				õpetaja abi lahkub 17.00
17.15		tööpäeva lõpp		II õpetaja lahkub	

stus

Paraku on olukord selline, et kõikidele pole võimalik täna täpselt haridusele vastavat töökohta luua. Kahjuks pole lasteaiaõpetajad selles osas ainukesed. Uue maja valmides ja lasteaia laste arvu kasvades tõuseb ka tõenäosus töökohti pakuda.

Töökohta ei kaota keegi

Siin ei saa laskuda ka emotsioonidesse ja kummastavad on väited, et lasteaiaõpetajate professionaalsus seatakse kahtluse alla. Kindlasti mitte. Liiatigi ei kaota ükski inimene töökorralduse muutmise käigus töökohta. Ka palganumber ei ole Pärnumaa õpetaja abide kontekstis alammäär.

Ma usun, et kolme õpetaja süsteem ei ole halb, kuid täna puuduvad meil võimalused seda täisväärtuslikult rakendada. Kolme õpetaja süsteem toimiks suurepärasel viisil, kui meil oleks iga päev lasteaias ca 20 last ning nad oleksid kohal ka kogu päeva. Siis oleks liit-

rühma puhul kolme õpetaja järele ka vajadus. Vaatame meie lasteaia statistikat (28. sept. 2010 seisuga) – rohkem kui 15 last on 2010. aastal lasteaias olnud kõigest viiel päeval.

Keskmiselt on kohal 12 last, kellest neli läheb poolt päevast ära. Seega kaheksa last keskmiselt, vahel vähemgi. Suvekuudel on nii mõnigi kord töötajaid rohkem kui lapsi ehk siis lapsi polegi. Kuid see on meie väikse koha eripära ning seda tuleb arvestada, kuid mõistlikult.

Kihnu vallavalitsus juhtis kooli tähelepanu asjaolule, et luua õpetaja abi ametikoht, sealjuures kaotada nn kolme õpetaja süsteem. Ja me tegime selle ettepaneku kindlas usus, et meie lasteaias seeläbi kvaliteetne õppetegevuse tase ei alaneks, keegi ei kaota töökohta. Saadav alusharidus on jätkuvalt kvaliteetne, täpselt nii nagu igal pool mujal Eestis vabariigis.

Ingvar Saare,
vallavanem

OKTOOBER - NOVEMBER VALLAVALITSUSES

- ◆ Nõustuti 3237 m² suuruse maa erastamisega Katrin Kumpanile Niidu maaüksuseks;
- ◆ Lihtmenetlusega riigihanke „Kihnu Kooli välisseinte osaline remont, räästakarniiside remont ja lae soojustamine“ edukaks pakkumuseks tunnistati Kihnu Majanduse OÜ pakkumus;
- ◆ Kinnitati Ene Laine poolt esitatud hajaasustuse veeprogrammi 2009.a. taotlusvooru aruanne projektile „Tõnise, Tõnismäe ja Järve veetrassi ja pumbamaja ehitamine“;
- ◆ Saima Klaasile väljastati ehitusluba tiigi rajamiseks Lamendile Rootsiküla külas;
- ◆ Evald Lillesele väljastati projekteerimise tingimused olemasoleva üksikelamu laudaosa ümberprojekteerimiseks eluruumideks ning hoone laiendamiseks ja abihoonne (saun-ait) kodumajutuse hooneks rekonstrueerimise ja laiendamise seadustamiseks Linaküla külas Kastani katastriüksusele;
- ◆ Raili Leasele väljastati puurkaevu kasutamiseks kasutusluba;
- ◆ Ene Lainele väljastati puurkaevu kasutamiseks kasutusluba;
- ◆ Anti üürile kaks munitsipaalaluruumi;
- ◆ Korraldati lihtmenetlusega riigihanke „Teetööde kirjelduste koostamine“;
- ◆ Lihtmenetlusega hanke „Kihnu Kooli välisseinte osaline remont, räästakarniiside remont ja lae soojustamine“ tööde teostamiseks eraldati valla eelarve reservfondist 120 211 krooni;
- ◆ Muudeti Kihnu vallavalitsuse 01.11.2010 korraldusega nr 176 kinnitatud hanke-dokumente;
- ◆ Määrati üks ühekordne sotsiaaltoetus;
- ◆ Lihtmenetlusega riigihanke „Teetööde kirjelduste koostamine“ edukaks pakkumuseks tunnistati Reaalproj-
- jekt OÜ pakkumus;
- ◆ Kinnitati Luule Aava poolt esitatud hajaasustuse veeprogrammi 2009. a. taotlusvooru aruanne projektile „Kihnu vallas Sääre külas Pajumetsa kinnistule puurkaevu ja veetrassi rajamine“;
- ◆ Kihnu vallavalitsusele moodustati arendus- ja majandusküsimustes nõuandvaks organiks arenduskomisjon;
- ◆ Tarmo Lamendile väljastati kirjalik nõusolek kuurgaraazi püstitamiseks Tammevile Rootsiküla külas;
- ◆ Eesti Energia AS Taastuenergia Ettevõttele väljastati tuulemõotmismasti kasutamiseks kasutusluba;
- ◆ Kinnitati Eda Tapp'i poolt esitatud hajaasustuse veeprogrammi 2009.a. aruanne projektile „Nurme puurkaevu ja trasside rajamine“;
- ◆ Aivar Saarele väljastati puurkaevu kasutamiseks kasutusluba;
- ◆ Paal Põlluste väljastati puurkaevu kasutamiseks kasutusluba;
- ◆ Kinnitati Paal Põlluste poolt esitatud hajaasustuse veeprogrammi 2009.a. aruanne projektile „Kihnu vallas Lemsi külas Ruudu kinnistule puurkaevu rajamine ja Ruudu, Nurga, Luha, Jõe, Varju ja Lääne kinnistutele veetrassi rajamine“;
- ◆ Muudeti Kihnu vallavalitsuse 19.08.2010 korraldust nr 145;
- ◆ Muudeti Kihnu vallavalitsuse 19.08.2010 korraldust nr 140;
- ◆ Kihnu vallale väljastati ehitusluba Uusmaja korter nr 8 ümberehitamiseks 1-toaliseks ja 2-toaliseks eluruumiks;
- ◆ Korraldati lihtmenetlusega riigihanke „Uusmaja korter 8 ümberehitus“;
- ◆ Korraldati lihtmenetlusega riigihanke „Uusmaja korter 8 omanikujärelevalve“.

NOVEMBER
VALLAVOLIKOGUS:

- ◆ Vallavalitsuse liikme kohustustest vabastati Kihnu kooli lasteaiadõpetaja Eda Tapp ning uueks liikmeks lisati vallavalitsuse pearaamatupidaja Janne Nazarov;
- ◆ Kinnitati 2011. aasta maamaksumäär ja soodustused;
- ◆ Kehtestati Linaküla küla Pärna ja Pärnamäe maaüksuste juurdesõiduteed puudutatavate kinnistute ning lähimaa-ala detailplaneering;
- ◆ Rootsiküla külas asuv Randli elamu võeti arvele peremehetu ehitisena ja algatati selle hõivamise menetlus;
- ◆ Otsustati taotleda Kihnu valla munitsipaalomandisse Linaküla küla Tervisekeskuse maa.
- ◆ Teeregistrist kustutati Sadam-Lemsi ja Sadam-Sääre teed ning lisati Jõujaam-Sadam tee;
- ◆ Määrati Lemsi küla Suaru sadama katastriüksuse jagamisel tekkivate maaüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed;
- ◆ Määrati Johannes Leasele kuuluva katastriüksuse jagamisel moodustatud maaüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed;
- ◆ Määrati vallavolikogu 28.06.2010 otsusega nr 32 ekslikult muudetud katastriüksuse koha-aadressiks Kihnu vald, Rootsiküla küla, Heli ning Öie Mätasele kuuluva katastriüksuse koha-aadressiks määrati taotletud Kihnu vald, Rootsiküla küla, Haljaste;
- ◆ Mihkel Leas vabastati majandus- ja kultuurikomisjoni liikme kohustustest;
- ◆ Kehtestati toimetulekutoetuse arvestamisel arvesse võetavate alalise eluruumi kulude piirmäärad;
- ◆ Anti Kihnu vallavalitsusele luba korraldada hambaraviteenuse osutaja leidmiseks hange.

Hülgevaatluse ja turismi oma

Kihnu Leht avaldab Tartu Ülikooli Pärnu kolledži turismigeograafia eriala üliõpilasei M...

Turismi osa maailma majanduses on viimaste kümnendite jooksul fenomenalselt kasvanud ja tänase seisuga loetakse turismi üheks oluliseks majandusharuks, mis annab ÜRO Maailma Turismiorganisatsioonile andmetel 8,7% tööhõivest, 10,3% SKP-st, 11,8% ekspordist ja 1/3 teenuste ekspordist.

Üha enam inimesi kogu maailmas kulutab oma rahalisi ja ajalisi ressursse reismiseks. Lisaks turismimajanduse üldisele kasvule iseloomustab turismi suundumusi ka suurenev huvi erinevate loodusturismi toodete ja võimaluste vastu.

Väga tähtis on see, et turism oleks võimalikult säästev ning rahuldaks praegused vajadused, seadmata ohtu tulevaste põlvkondade võimalusi elada liigrikkas looduses. Säästva turismi eriliik on ökoturism, mis seab eesmärgiks suurendada reisisjate teadmisi ja kultuurilist mõistmist. Ökoturism toe-

tab loodus- ja kultuuripärandi säilimist ning kohalike elanike heaolu. See ongi aluseks erinevatele võimalustele, mida loodus meile suudab igapäevaselt pakkuda.

Turistid on hülgevaatlusest huvitatud

Ülikoolis turismigeograafia õppides ning Kihnu saarel elades ja töötades on mind järjest rohkem hakanud huvitama, et mida loodus meile ikkagi pakub ning kas inimene on üldse võimeline kõike pakutavat oskuslikult, kuid samas ilma kahju tekitamata, ära kasutama. Seetõttu olen ma viimasel ajal sügavuti uurinud ning mind on köitnud, mis see hülgevaatlus siis on, millised on looduse poolt pakutavad plussid ja miinused ning kas hülgevaatlust on võimalik siduda turismiga.

Kihnus on teema väga aktuaalne, sest hüljeste küttimine oli vanasti üheks elatusallikaks ja traditsiooniliseks elustiiliks. Juba aastaid on

päevakorras tõsiasi, et hüljeste küttimist soovitakse taastada piiratud kujul nii liha, rasva kui ka naha saamiseks ja kasutamiseks igapäevaselt. Mitmeid aastaid turismivallas töötades olen täheldanud aga Kihnu külastajate hulgas huvi hoopis hülgevaatluste vastu ning see valdkond võiks olla üks võimalik turismi huviväärtus.

Et saada täpsemaid fakte, seisukohti ja tõekspidamisi, selleks viisin ma läbi erinevaid intervjuusid oluliste arvamusi liidritega selles teema valdkonnas.

Erinevaid teadusartikleid lugedes sai mulle selgeks, et igasugune mereimetajate (vaalad, delfiinid, hülged) jälgimine on muutunud äärmiselt populaarseks tegevuseks ning toob korraldajatele rohkem sisse kui omaaegne kala-, hülge- või vaalapüük.

Kui võimalus hüljest koha on kusagil mereäärse külastuskeskuses või turismpaketis olemas, siis on see

Viigerhüljes

KEHAMÕÕTMED: Viigerhüljes on Eesti looduse üks vanimaid imetajaliike. Eestis, 1,5 m pikk. Viigerhüljes on väiksem kui hallhüljes.

KEHAMASS: Viigri kehakaal kasvab harva üle 100 kg.

LEVIK EESTIS: Ta on arktiline liik, kelle levila hõlmab põhjapoolkera mere- ja põhjaosa, Läänemere ning Saima ja Laadoga järved.

ARVUKUS EESTIS: Viigrite arvukuse hinnang on ca 1000 - 1500 looma.

ELUPAIK JA -VIIS: Viiger eelistab Läänemeres elada kalda lähedal laidude ja saarte vahel.

SIGIMINE JA ARENG: Poegib pärast 9...10 kuulist tiinust veebruari lõpus või märtsis jää peal olevas lumekoopas või mõnes muus varjatud kohas. Sinna jääb ta kuuks ajaks. Tavaliselt on viigerhüljel korraga üks poeg, haruharva rohkem. Noor hülgepoeg on kaetud tiheda valge karvaga, mis aitab tal vaenlaste eest varjatuks jääda. Nooruskarvastik kaob umbes kuu aja vanuselt ja asendub tumedamaga. Juba paari päeva vanuselt on ta võimeline ujuma aga seda ainult äärmise vajaduse korral. Imetatakse poega umbes kaks kuud. Suguküpseks saavad noored hülged tavaliselt viieaastaselt.

OHUSTATUS JA KAITSE: Looduslikke vaenlasi viigerhüljel Läänemeres ei ole. Noori poegi võivad ohustada kotkad. Peamiseks vaenlaseks on neile läbi aastasadade olnud inimene, kes küttis neid nii liha kui naha pärast. Suurt mõju avaldab ka inimese poolt kasutatavate mürkainete sattumine merre. Kuulub kaitstavate liikide teise kategooriasse.

avaheline seotus maailmas ja Eestis

Marju Vesiku uurimistöö hüljeste ja turismi omavahelistest seostest

ka kindlasti silmatorkavalt esile toodud. Valdavalt on paigad, kus hüljestele ligi pääseb, kaitsealadel, mille külastuskord näeb ette ajad, millal külastamine loomi ei häiri - enamasti siis, kui neil ei ole väikeseid poegi või kui nad karva ei vaheta. Mõistliku korralduse puhul loomad pigem harjuvad sellega, et külastajad seal liiguvad (siiski üsna kaugel) ja sageli inimesi uudistama tulnud loomad saavad ka ise piisavalt elamusi.

Tasapisi on inimesed muutunud teadlikumaks erinevatest võimalustest ja viisidest, kuidas kultuuriselt puhata ja samas ka loodust nautida.

Ökoturism areneb kogu maailmas

Internetist uurides leidsin ma väga palju erinevaid kohti maailmas, kus hülgevaatlus (ka vaala- ja delfiinivaatlus) on väga populaarne, näiteks Ameerikas, Šotimaal, Lõuna-Aafrikas ja ka Norras, kuid Läänemeres enamasti vähem.

Siinkohal toon mitmeid näiteid, kuidas imetajate vaatlus võiks välja näha. Austraalias Victoria rannikul on võimalus nautida hüljeste kolooniaid, vaalade rännet ja delfiinide mängu. Mõnes piirkonnas on delfiinidega võimalik ka koos ujuda. Inimeste huvi on aastatega kasvanud ning kindlasti on see aluseks turismi arendamisele kogu maailmas.

Üks võimalus on vaatlusega tegeleda randades, kuhu on ehitatud vaateplatvormid ning see on mitmetes paikades ka tasuta. Phillipi saarel, Nobbiesi Keskuses on olemas vaateplatvormidel mündisüsteemiga binoklid, samuti interaktiivsed kaamerad, mis suumivad pildi hüljestele väga lähedale, pakkudes erakordselt atraktiivset vaadet.

Teiseks on võimalus vaatlusest osa võtta kas helikopte-

riga või paadiga, samuti kajakkidega, aga ka ujudes või sukeldudes koos hüljestega.

Hülgevaatlus on väga populaarne ka Inglismaal, eriti Lõuna-Devoni rannikul. Selles piirkonnas on võimalik rohkem kokku puutuda hallhüljestega, kes on väga sõbralikud, kui nende keskkonda ja igapäevast elu ei häiri ta.

Ollakse väga uhked selle üle, et viimaste aastatega on suudetud läbi viia mitmeid arenguid, nagu näiteks alles hiljuti viidi hülgevaatlusi läbi kalameeste paatidega, mis ehitati ümber ühekordse põhjaga kruisisõidukiteks. Mõned neist olid võimalised pardale võtma kuni 100 inimest.

Kuid viimasel ajal on ökoturismiga tegelevad ettevõtted saavutanud suurepäraseid arenguid, luues sõidukeid, mis ei tekita väga suurt ja tugevat müra ning tänu sellele on võimalik hüljestele ja nende puhkepaikadele lähemale pääseda ja sõidutada korraga isegi kuni 400 inimest. 2002. aasta Inglismaa turismiuuring toob välja, et 79,8 miljonist puhkusereisist Inglismaal moodustavad 16,4% erinevad reisirühmad loodusesse. Sõltuvalt mitmekesisusest võib see arv mõnedes kohtades tõusta veel 10-15%.

Erinevatest faktidest tuleb välja ka tõsiasi, et kruisidest ja reisidest elusloodusesse tunnevad rohkem huvi vanemad, kõrgharidusega üle 45-a kliendid (ca 68%), kes omavad spetsiaalset kvalifikatsiooni või teadmisi antud valdkonnas.

Lõuna-Devoni ranniku külastajate hulgas viidi läbi küsitlus, kust selgus, et üle 72% külastajatest soovis näha ja kogeda elusloodust merel, 30% soovis minna paadiga ringsõidule, 47% soovis näha rannikut, 18% külastajatest soovis puhata ja 23% soovis kogeda midagi uut. Vaatlustest osavõtjad leid-

Hallhüljes

KEHAMÖÖTMED: Täiskasvanud isasloomade pikkus on 2,5 - 3 m ning emasloomade 1,6 - 2 m.

KEHAMASS: Täiskasvanud isaslooma kaal jääb vahemikku 250...315 kg ja emasloomal 180...250 kg.

LEVIK EESTIS: Eestis on elupaigaks Läänemere ulguosa saarte ja laidude ümbrus.

ARVUKUS EESTIS: 2010 aastal loendati Eesti rannikuvetes 3500 halli. Viimasel kahel aastal ei ole arvukus enam tõusnud, pigem võib juba täheldada langevat trendi.

ELUPAIK JA -VIIS: Elupaigaks on enamasti avamere saarte ja laidude ümbrus. Suhteliselt paikse eluviisiga.

SIGIMINE JA ARENG: Suguküpsus saavutatakse: isastel 6-10 aastast, emastel 5-6 aastast. Innaaeg on varakevadel, vahetult peale poegimist. Isasloomad omavad sellel ajal kuni 7 emasloomaga haaremeid. Poegimisaeg jääb Läänemere piirkonnas märtsi, Suurbritannia ja Norra rannikul septembrisse. Tiinus kestab aasta. Pojad (tavaliselt üks) sünnivad veebruaril lõpus – märtsis merejääle. Viletsate jääolude korral sobivatele saartele, laidudele nt. Laevarahu, Innarahu jt. Kolmanda elunädala lõpus kaalub noor hüljes 10 asemel juba 50-60 kilo st. paar kilo päevas. Kolmanda nädala lõpus, kui valge beebikarv on maha heidetud ning piisav rasvakiht naha alla kogunenud, on aeg esimest korda nina vette pista ja ise toitu otsima hakata. Hallhülge eluiga on ligi 40 aastat.

OHUSTATUS JA KAITSE: Ohustavateks teguriteks oleks: Läänemere reostumine, haigused, kalapüümisel ja laevaliiklus. Poegi ohustavad pehmed talved, kuna nad ei oska algul ujuda ja veedavad suhteliselt pika perioodi jää peal. Kuulub kaitstavate liikide teise kategooriasse.

sid, et väga tähtis on kogu reisi täpne läbiviimine ja korralduslik pool.

Hülgevaatlused tooks kasu

Olles seisukohal, et maailmas on hülgevaatlus väga populaarne ja inimestele huvipakkuv, tekkis mul soov uurida ja anda väike ülevaade olukorrast Eestis.

Vajalikku infot otsides jõudsin tulemuseni, et väga palju materjali teema kohta ei õnnestugi leida, vaid üksikud organisatsioonid tegelevad hülgevaatlustega Eestis. Üks selline firma on 360 kraadi, kus on väga palju panus-

tatud erinevatele loodusmatkadele ja loodusvaatlustele. Eesti vetes elab kolme liiki hülgeid - randalhülged on väga haruldased, hallhülged ja viigerhülged on tuntumad.

Järgnevalt annan ülevaade sellest, kuidas on Eestis hülgevaatlus korraldatud ning kas see on pigem kasulik või kahjulik.

Üks võimalus on teha tavaline merereis huvilistele, kes merd kannatavad ning suudavad sellest osa võtta. Kui aga tehakse mõni spetsiaalne väljasõit, peab olema saatjana kaasas kas sukelduja või mereaerutamisega kogemusega inimene. Väga väikeste-

le lastele võib pikk meresõit olla kurnav ja seda ei soovitaks. Mootorpaadiretkele saab minna iga inimene. Kajakiga hülgevaatluseks peab isik olema võimeline kajakiga sõitma. Kindlasti tuleb jälgida, et turistid ja vaatlejad hülgeid ei häiriks. Seetõttu on vaatlusretki parem teha suvel ja sügisel, sest talvel ja kevadel on hüljestel pojad ja karvavahetus ning nad on häirimistundlikumad. Eestis on võimalik ilma matkakorraldajate teenuseid tellimata hülgeid vaadelda Vilsandi rahvuspargis, kus lesilad on ka kaldalt nähtavad.

Kui vaatlusi asjatundlikult korraldada, on see hüljestele pigem kahjutu ja vaatlejatele kasulik elamus, suur võimalus merelooduse rikkusest isiklikult osa saada. Eestis ei ole väga palju turismivaatlusi korraldatud, pigem on siiani tegemist olnud filmimise või teadusuuringutega.

Järgmises lõigus annan ülevaade kohtadest, mis on Eestis enim tuntud hülgevaatluste poolest. Seda tehakse piiratud ulatuses, kuna väärtuslikumad osad Eesti rannikumerest on kaitse alla võetud, et inimkoormust leevendada. Kuulda on, et sukeldujatele lubatakse kohtumisi hüljestega (mis on üks müügiargumente) Lääne-Saaremaal ja ka Soome lahes, see tegevus on eeldatavasti väljaspool kaitsealasid. Liivi lahel saab hül-

geid vaadelda Allirahul suvel, kui lindude pesitsusaeg on lõppenud ja seal käiaksegi turistidega Saaremaa sadamatest. Hiiumaa laidudel saab teiste loodusreiside käigus hülgeid eemalt võimsa optikaga vaadelda ning kohati tuleb neid ka muidu merel paatidele vastu.

Firma 360 kraadi pakub võimalust minna kajakkidega Hiiumaa laidudele viigred ja Hari kurku halle vaatlema. Saaremaal tehakse paadiretki Allirahule ja hülge-sukeldumisi Allirahu ja Laevarahu kandis. Ka Krassgrundi juures on hülgesukeldumisi tehtud.

Teemasse süvenedes võin ma öelda, et maailmas on hülgevaatlus väga levinud ning looduse poolt pakutavat võimalust kasutatakse igati. Selline loodusturismi haru on maailmas hästi arenenud.

Ka Eestis on aja jooksul hakatud teemaga järjest rohkem tegelema ning kindlasti tooks vaatluste korraldamine rohkem kasu kui kahju. Tähtis on, et inimesed ei häiriks loomade elukeskkonda. Eestil on selles valdkonnas veel väga palju ruumi arenemiseks, kuid tulevik on siin perspektiivikas.

Turismi ja hülgevaatlusi on igati sobiv siduda, loodetavasti asendavad sellised vaatlused tulevikus jahiturismi, mille eesmärk on kahjuks loomade tapmine.

Uusaastaõöl moodustatakse Metsamaal Hülgeselts

◆ Vana-aastaõhtul moodustame kihnu meestega Metsamaa talus Hülgeseltsi. Traditsioonilisel moel püssi läbi küünlatahi laskma ei hakata, küll aga võtame uue aasta suure paugutamise vastu.

Kogu saarerahvas on seltsi loomise pidustustele oodatud, igaüks võtab miskiit söödavat - joodavat oma parema äranägemise järgi kaasa.

Metsamaal avatakse ukсед vana-aastaõhtul kell 22, selts saab kinnitatud uue aasta

esimestel tundidel.

Pärast seltsi moodustamist saame osalejatest ülevaate ja teada huviliste ringi, kes hülgelaskmise luba soovivad. Sellele järgneb 2011. aasta esimesel poolel jahimeeste kursus.

Hülgeseltsi loomise pidustustest osavõtjatele on sissepääs 50 krooni täiskasvanule ja 25 krooni koolilapsele, selle abil toetame pillimehi ja Metsamaa talu tegevust.

Mare

Kadripäev tõi rõõnu

Kihnus, kus vanu traditsioone ja kombeid au sees hoitakse, kehivad ka vanarahvatarkused. Mõelge ise: *Kui mardipäev muu must ond, siis kadripäev vihmaõnd*, siis üeldässe, et Kadri kusõb. Täpselt nii oligi - tänavune mardipäeval oli vesine, aga kadripäeval läks korraka külmaks ja lumiseks.

Värske lumevaip tegi tuju rõõmsaks ja lisas lustimisvõimalusi. Metsamaal kadripäeva tähistanud Noodi Maie rääkis, et peo ajal tehti lumesõda ja et sellist lumemõllu kadri-laupäeval ei mäletagi.

Pidusid oli sel aastal kaks: Kallasel ja Metsamaal. Ai, Ai, kui uhked söömalaavad olid kaetud! Kallasel oli vähemalt esialgu küll rohkem rahvast ning esimesena mindi Metsamaale kadripäeva jooksma. Ega möödunudki palju aega, kui ka Kallasel pidulistest käis läbi kahin: „Kadrid tulevad!“ ning peagi keerlesid kõik ühises tantsuringis.

Kaheksanda klassi poisid leidsid, et selle aasta kadripäeval oli plussse ja miinuseid. Plussideks loeti, et naaberkülade kadrid oli külas kauem kui tavaliselt ja miinuseks selle, et oli vaid kaks pidu ja seepärast sai vähem kohti läbi joosta.

Pidu ise jäi kindlalt pluss-

poolele – lõbus ju oli ja nalja sai.

Ja need väsimatud pillimehed! Kallasel saadi hakkama oma küla pillimeestega, mängisid: Külli, Ly, Reene, Anneli, Raino ja Hilma. Metsamaal keerutati jalga Raido ja Atsi ning Olavi Kõrre pundi lugude saatel. Kella kahe paiku öösel ühinesid kõige väsimatumad pidulised Metsamaal. Ja kui kaua pidu kestis, teab igaüks ise kõige paremini.

msad peod ja lumesaju

Rootsiküla korraldustoimkond oli suurte inimeste osas tänava tagasihoidlik. Söögid tegid ja toad koristasid, kütsid soojaks Tammekivi Eveli, Kuraga Mari ja Oie ning teistest veidi vähem sain osales Noodi Maie. Lastepere oli sellel aastal jälle tavalisest suurem: plakati joonistajaid ja õhupalli puhujaid jätkus.

Haigushüvitist maksavad tööandja ja haigekassa

Gripihooaeg on alanud ning igaühele meist võib ootamatult kallale kippuda mõni viirus või külmetushaigus.

Enesetunde halvenedes on alati soovitatav pöörduda perearsti poole, kes vajadusel väljastab haiguslehe.

Ühes aastas väljastavad Eesti arstid ligi 300 000 haiguslehte.

Haigekassa statistika näitab, et enim haiguslehti väljastatakse just seoses külmetushaigustega oktoobris-novembris ja märtsis-aprillis.

Haiguslehe saab arst kirjutada inimesele, kes käib tööl ja on tööandja poolt ravikindlustatud. Hüvitise eesmärk on kompenseerida töötajale haigestumise ajal saamata jäänud töötasu teatud ulatuses.

Alates 2009. aastast maksavad haigushüvitistniitööandja kui haigekassa.

Haigushüvitiste puhul on oluline teada, et kolme esimese haiguspäeva eest hüvitist ei maksta.

Alates neljandast päevast maksab hüvitist tööandja 70% töötaja viimase kuue kuu keskmisest töötasust.

Haigekassa hakkab hüvitist maksma alates üheksandast päevast.

Haigekassa makstava haigushüvitise määr on samuti 70%, kuid hüvitise arvutamise aluseks on inimese töövastuse alguspäevale eelnenud kalendriaasta sotsiaalmaksuga maksustatud tulu.

Raseda haigestumise korral ning tööõnnetuste ja kutsehaigestumiste tõttu väljastatud haiguslehtede puhul tööandja hüvitist maksma ei pea.

Sellistel juhtudel maksab haigushüvitist haigekassa alates teisest päevast – raseda haigestumise korral 70% määras ja tööõnnetuste ning

kutsehaiguste tõttu 100% määras.

Hooldushüvitisest

Hooldushüvitist maksab haigekassa:

* alla 12-aastase lapse põetamise korral kuni 14 kalendripäeva;

* teiste perekonnaliikmete kodus põetamise korral kuni 7 kalendripäeva;

* alla 3-aastase lapse või alla 16-aastase puudega lapse hooldamise korral, kui lapse hooldaja ise on haige või talle osutatakse sünnitusabi kuni 10 päeva.

Haigekassa statistika näitab, et aastas väljastavad Eesti arstid üle 100 000 hoolduslehe.

Keskmiselt põetab lapsevanem last 9 päeva. Kui varem jäid haigete lastega koju valdavalt emad, siis nüüd on hakanud tõusma hoolduslehe võtnud isade arv.

Hüvitist maksab haigekassa

sa hoolduslehe alusel esimesest päevast 80% määras. Hüvitist arvutatakse sarnaselt haigushüvitisega eelmise aasta keskmiselt sotsiaalmaksuga maksustatud tulu.

Hoolduslehe võib arst vajadusel väljastada ka pikemaks ajaks kui hüvitise maksmise periood. Piirang on ainult hüvitise maksmise perioodil, mitte hoolduslehe kestusel.

Haigus- või hooldus leht tuleb tööle naastes esitada oma tööandjale, kes selle omakorda peab haigekassale edastama 7 päeva jooksul. Haigekassalt saab haigushüvitise kätte hiljemalt 30 päeva jooksul alates lehe jõudmisest haigekassasse.

Tööandja peab omapoolse hüvitise välja maksma palgapäeval või vähemalt 30 päeva jooksul alates lehe saamisest.

**Eesti Haigekassa
Pärnu osakond**

Muuseumis tulekul

◆ 28. novembril 1. advendil, **meisterdatakse jõulukaunistusi.**

◆ 4. detsembril tuleb muuseumi kutsel Kihnu Eesti Lasteteater etendusega **“Merikajaka seiklused”**.

◆ 8. detsembril, **esitleb** Kihnu Muuseum Pärnu Maarja-Magdaleena Gildis **Jaan Oadi pildiraamatut**.

◆ 10. detsembril, **tähistatakse Jaan Oadi 111. sünniaastapäeva** Kihnu muuseumis.

◆ 18. detsembril, **võetakse pidulikult kokku fotokonkurss “Kihnu aastaring 2010”**

Kandi Kalevist sai „Kälimeestes“ Aadu

Reede õhtuti TV3 ekraanil linastuvas humoorikas sarjas „Kälimehed“ astus episoodilises rollis üles kihnlane Kalev Laarents. Kihnu Leht küsis, kuidas mees filmi pääses.

Kandi Kalev rääkis, et filmirolli sattus ta tegelikult tänu oma autole – seriaali tarvis otsiti sellist vanemat veoautot ja läbi mitme inimese jõuti Kalevini välja, „Eks ma tahtsin kõrvale hiilida, aga ei märganud välja,“ lausus ta.

Praegu järele mõeldes ei tahaski ta enam kõrvale hiilida, sest seriaalis osalemise oli põnev kogemus ja huvitav oli nii lähedalt vaadata, kuidas asi käib.

„Eialgu õpid paberitest, mida peab rääkima, siis

Foto: TV3

õpid liikumist ja siis teed mitu korda proovi, senikaua kui hästi välja tuleb,“ jutustas Kalev. Pärast harjutamist pidi ta oma osa kaks korda kaamera ees läbi tegema ja siis oligi filmilõik valmis.

Kõik see võttis aega pool päeva, aga teleekraanil sai Kalevi mängitud Aadu lühikest aega vaadata. Kui pikalt, seda Kalev täpselt ei teagi, sest ta on „Kälimeeste“ teist seeriat, kus ta üles astus, näinud vaid ühe kor-

ra. Nüüd plaanib mees TV3 kodulehelt seeria veel korra üle vaadata, sest see hakkab juba meelest ära mine-ma. See, et ta astus üles koos tuntud näitlejate Sepo Seemani ja Peeter Ojaga lisab muidugi võrtsi juurde.

Kalev on seni kõik „Kälimeeste“ osad üle vaadanud ja leiab, et see on vaadatav saade ja ta tahab teada, mis osatäitjatest edasi saab. „Kahju, et mul nii väike osa oli, aga eks stsenaarium nägi nii ette,“ muheleb ta.

Pärast sarja teleekraanil näitamist ei olnudki Kalevi telefon punane, ainult mõned tuttavad helistasidki.

„Ega paljud minu tuttavad algselt seda ei vaadanudki. Hiljem läksid jutud lahti ja siis hakkasid mõned mind teise nimega kutsuma.“

Anu Saare

Foto: Olev Mihkelmaa

Õpilasmalevlaste preemiareis viis Rootsi

Suvised õpilasmaleva juhendajad Eda ja Elme räägivad, mis reisiga tegemist oli:

Sügisel koolivaheajal käisime õpilasmalevaga Rootsi kruisil. Reisi rahastas Tallink, kes oli suvised suurrituuse Kihnu Mere Pidu sponsor. Kuna malev oli neljal päeval abiks peo korraldamisel, said kõik malevas osalejad võimaluse veeta kaks ööd laeva MS Baltic Queen pardal ning külastada Stockholmi.

Kes reisil osalesid?

Lisaks malevlastele ja juhendajatele võtsid reisist osa veel üks lapsevanem

ning mõned vabatahtlikud, kes peo toimumisele kaasa aitasid.

Mida põnevat nägite?

Laevareis oli lastele väga huvitav ja meelde jääv. Stockholmis veetsime ühe päeva. Külastasime Vasa muuseumi, Kuningalossi ja tegime jalgsimatka Stockholmi vanalinnas.

Kas olete valmis ka järgmisel aastal malevat juhtima?

Juhul kui meie töö ja juhendamise rahule jäädid ning tuleval aastal uuesti malevlastega tegelemist pakutakse, siis oleme ikka nõus.

Kuidas reisi ja reisiseltskonnaga rahule jäite?

Lapsed olid reisil nagu lapsed ikka - ette tuli ka ootamatuid olukordi, aga oleme valmis igal ajal uuesti minema. Kihnu lastega on ju lust reisida!

Kokkuvõttes oli reis väga vahva ja kõige tähtsam, et meeldis lastele. Kui seisime laeva väljapääsu juures ja ootasime maale suundumist, küsisime lastelt: "Millal uuesti reisile lähme?" ja vastuseks kõlas: "Homme!"

Täname kõiki kultuuriürituse, Kihnu Mere Pidu korraldajaid meeldiva koostöö eest ja AS-i Tallink lõbusa kruisi eest! **Kihnu Leht**

Vaheta suitsuanduril patarei

◆ Tulekahju korral rakendub õigeaegselt tööle ainult täis patareiga ja õigesti koosta paigaldatud suitsuandur.

Suitsuanduri hooldus

Vaheta suitsuanduri patarei, kui see hakkab tühjaks saama.

Suitsuandur annab patarei tühjenemisest teada vaikse hoiatusheliga, mis kostub umbes iga minuti järel.

Suitsuandurilt tuleb mõned korrad aastas tolmu võtta. Seda võib teha näiteks tolmuimeja toruga või tolmuharjaga.

Veendumaks, et suitsuandur on töökorras, testi suitsuandurit testnuppu vajutades.

Suitsuanduri õige paigaldus

Kui majapidamises on üks suitsuandur, tuleb see paigaldada magamistubade lähedale koridori.

Lisakaitseks soovitame paigaldada suitsuandur kõikidesse magamistubadesse ja seejärel eluruumidesse.

Kööki ja vannituppa pole soovitatav suitsuandurit paigaldada, söögiaurud ja veeaur põhjustavad rohkem valesid.

Avatud köögi puhul tuleb suitsuandur paigaldada toapoolsesse ossa, kus see ei reageeri söögiaurudele.

Suitsuandur tuleb kruvidega lakke kinnitada, võimalikult toa keskele ning vähemalt pool meetrit eemale seintest, lampidest ja ventilatsioonivadest.

Päästeteenistus

TULGE SOOME JÕULULAADALE!

4. detsembril toimub huvireis Soome jõululaadale, mis on Skandinaavia suurim käsitöölaad.

Kõiki soovijaid ootab transport Munalaiu sadamas reede õhtul (3. detsembril) kell 17.15 ehk siis, kui praam Kihnust Munalaidu jõuab, ööbimine on Tallinnas organiseeritud. Laupäeva hommikul sõidame laevaga Soome, tagasi jõuame laupäeva öösel vastu pühapäeva. Soovijad saavad ööbida Jaaguranna Lillelaagris ja nad viiakse Munalaidu praami peale.

Laada külastamise hind 1300 krooni – sisaldab transporti Tallinna ja tagasi, laevapileteid, hommiku- ja õhtusööki rootsi lauas ja messipileteid, ööbimist Tallinnas ja Jaaguranna Lillelaagris.

Registreerimine kuni 1. detsembrini telefonil 5556 3639 Jaak Tomson.
Lisainfo www.jaaguranna.ee

Novembrikuu sünnipäevalapsed

4. november

Maaja Vädi (Loogo) 55

6. november

Alma Randma (Satu) 84

7. november

Eve Viidalepp 60

10. november

Leida Jaaksoo (Eessi) 72

12. november

Helju Oad (Lehe) 73

13. november

Leida Oad (Lehise) 60

14. november

Maria Vesik (Tiidu) 85

20. november

Sergei Mihhailov (Tammela) 55

Jaan Valm (Lepiku) 50

22. november

Gusti Sutt (Saarde) 55

Silvi Sutt (Allikivi) 55

25. november

Mihkel Laos (Mäese) 60

28. november

Ivo Vesik (Kurve) 55

30. november

Evald Lilles (Kastani) 50

Detsembrikuu sünnipäevalapsed

2. detsember

Margus Murulaak (Sarapuu) 55

5. detsember

Jaan Köster (Luha) 80

6. detsember

Alla Vesik (Vaju) 83

8. detsember

Vilma Laarents (Kandi) 79

10. detsember

Evald Vesik (Naada) 50

14. detsember

Heino Nahkel (Suigu) 74

16. detsember

Mladimir Mihhailov (Tammela) 60

17. detsember

Arvo Vesik (Mere) 55

18. detsember

Elga Lilles (Vluu-Katnu) 55

20. detsember

Mihkel Saare (Tälle) 50

29. detsember

Aare Tammik (Õisma) 55

31. detsember

Mihkel Tapp (Tällemäe) 76

Rahvamajas tulekul

◆ 27. november
I adventi kontsert,
**Pärnu kammerkoor ja
kellade ansambel**

◆ 4. detsember
II advent, Lasteteater
**"Merikajaka
seiklused"**

◆ 5. detsember
tervislik pühapäev,
lauluselts

◆ 12. detsember
III advent,
**jõulueelne suurmüük,
lauluselts**

◆ 9. detsember
IV advent,
**mudilaste jõulupidu,
pensionäride
jõulupidu**

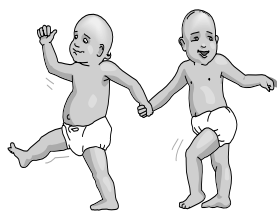
Kihnu Leht ootab
Kihnu inimestelt ja
asutustelt **enne jõulupühi**
ilmuvasse ajalehte
tervitusi, häid soovide,
luuletusi, joonistusi,
fotosid **17. detsembriks**.

Õnitleme!

Tõnu Kösteri ja

Elen Sommeri perre

sündis 25. oktoobril oeg Teron Köster

Lahkunud

August Alas

12.09.1932- 11.11.2010

Täname sugulasi,
sõpru ja tuttavaid, kes
olid abiks ja toeks

isa August Alase

ärasaatmisel ning
kaunistasid tema kalmu
pärjade ja lilledega.

Lapsed

Seoses järgmise aasta eelarve koostamisega
ootab Kihnu vallavalitsus **eelinfort**
nendelt Kihnu inimestelt, kes soovivad
hajaasustuse veeprogrammi järgmise aasta
taotlusvoorust saada toetust salvkaevude
ehitamiseks, puhastamiseks, puurkaevude
ehitamiseks, veetorustiku ehitamiseks
(ainult välistorustikud), **veetõsteseadmete**
paigaldamiseks, veepuhastuseadmete
(näit. rauaeemaldusfiltrite) **paigaldamiseks.**

Soovid anda teada vallavalitsusse või
e-posti aadressil info@kihnu.ee.

Nõu ja selgitusi annab vallavalitsuse nõunik
Enno Kaare tööpäeviti kella 8-16 või tel 446 9910
või e-post nounik@kihnu.ee.

Eelinfo on vajalik, et oskaksime eelarvesse
vajaliku raha planeerida.